

Số: 202 /TB-VKSTC

Hà Nội, ngày 08 tháng 10 năm 2024

THÔNG BÁO

**Rút kinh nghiệm vụ án hình sự Hội đồng giám đốc thẩm
Tòa án nhân dân tối cao hủy Bản án phúc thẩm để xét xử phúc thẩm lại**

Ngày 29/01/2024, Hội đồng giám đốc thẩm Tòa án nhân dân tối cao đã ban hành Quyết định giám đốc thẩm số 01/2024/HS-GĐT hủy Bản án hình sự phúc thẩm số 68/2023/HS-PT ngày 17/02/2023 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh về phần quyết định "Tuyên bố bị cáo Trần Tấn Phúc không phạm tội "Gây rối trật tự công cộng" và phân trách nhiệm hình sự đối với Trần Tấn Phúc về tội "Giết người" để xét xử phúc thẩm lại.

1. Tóm tắt nội dung vụ án

Khoảng 20 giờ ngày 10/6/2021, Trần Tấn Phúc, Diệp Minh Đan, Huỳnh Vĩnh Thái, Lê Trọng Nhân, Lê Thị Bé Lài và Nguyễn Thanh Nhi cùng đến ăn uống tại quán nướng Anh Ba thuộc khóm Tân Bình, phường An Hòa, thành phố Sa Đéc, tỉnh Đồng Tháp. Khoảng 22 giờ cùng ngày, Phúc và nhóm bạn nghỉ, đi sang đường lấy xe mô tô để về. Lúc này, Nguyễn Văn Long điều khiển xe mô tô, do chạy nhanh nên xém va chạm với Phúc. Giữa Long và Phúc xảy ra cự cãi, thách thức nhau. Sau đó, Long điều khiển xe chạy đi, nhóm của Phúc ra về.

Nguyễn Văn Long chạy xe đến nhà của Lê Thành Tài (lúc này tại nhà Tài đang tổ chức sinh nhật). Long nói với mọi người "Có nhóm nào chửi, đòi đánh tao, tụi bây đi theo tao coi nhóm đó là nhóm nào", nhiều người tại tiệc sinh nhật điều khiển xe mô tô đi theo Long. Long điều khiển xe mô tô chở Huỳnh Mai Hoàng Phúc, Nguyễn Anh Tính điều khiển xe mô tô chở Huỳnh Văn Lào, Bùi Phương Tùng điều khiển xe mô tô chở Phan Quang Hữu, Lê Thành Trung điều khiển xe mô tô chở Hồ Phúc Thịnh và Lê Phước Minh điều khiển xe mô tô chở Nguyễn Minh Lộc cùng đi tìm nhóm của Trần Tấn Phúc để giải quyết mâu thuẫn.

Khi nhóm của Nguyễn Văn Long đến ngã ba giao lộ giữa đường Tôn Đức Thắng tiếp giáp đường Trần Thị Nhượng thì gặp nhóm của Trần Tấn Phúc, nhóm của Long dừng xe lại và xông vào cự cãi đánh nhau. Long dùng tay đánh nhiều cái vào đầu, vào mặt Phúc, Phúc không đánh lại vì thấy nhóm của Long đông người. Phan Quang Hữu cầm gậy ba khúc bằng kim loại đánh trúng vào tay của Phúc và tay của Huỳnh Vĩnh Thái. Diệp Minh Đan chở Nguyễn Thanh Nhi vừa dừng xe thì bị Lê Phước Minh chở Nguyễn Minh Lộc đụng vào xe và người của Đan, Đan bị thương ở ngực, Đan không đánh lại mà ôm ngực đứng ở nơi dừng xe.

Nhìn thấy nhóm người đi chung bị đánh, Lê Trọng Nhân cầm mũ bảo hiểm đánh trúng tay của Nguyễn Minh Lộc. Lộc bỏ chạy, Nhân tiếp tục cầm mũ bảo hiểm rượt đánh Lộc, rượt chạy khoảng 10 m. Thấy Lộc bị Nhân rượt đuổi đánh, Hồ Phúc Thịnh và Lê Thành Trung mỗi người cầm một mũ bảo hiểm đuổi đánh Nhân, đồng thời Thịnh dùng tay ôm ngang cổ Nhân để Trung, Lộc và Nguyễn Anh Thiện dùng mũ bảo hiểm đánh Nhân và Minh dùng tay đánh Nhân.

Lúc này, anh Nguyễn Ngọc Tú điều khiển xe mô tô chở Nguyễn Ngọc Trị (nhóm của Long) đến hiện trường nhưng không tham gia đánh nhau mà chỉ đứng nhìn và khuyên can hai nhóm.

Lê Thành Tài từ nhà (cách hiện trường khoảng 70 m) chạy đến nơi đang đánh nhau, Tài dùng tay đánh vào mặt Lê Trọng Nhân làm Nhân té ngã xuống đường, thấy vậy chị Lê Thị Bé Lài (vợ Nhân) can ngăn và dùng tay đẩy Tài ra, Nhân bỏ chạy. Lúc này, Huỳnh Vĩnh Thái nói với nhóm của Long, Thái là cháu của Huỳnh Anh Thiện, do nhóm của Long biết Thiện nên dừng lại không đánh nhau nữa và bỏ về.

Trong lúc Nguyễn Văn Long lên xe mô tô chuẩn bị về thì Trần Tấn Phúc mở cốp xe mô tô của Diệp Minh Đan lấy một con dao cán bằng kim loại màu trắng và nhựa màu đen dài 14,5 cm, có bốn lỗ hình tròn, lưỡi dao bằng kim loại, mũi nhọn sắc bén dài 14 cm, nơi rộng nhất 4,5 cm (dao này Phúc mua trước đó, mua 02 con dao, cho Đan 01 con dao). Phúc cầm dao chạy đến từ phía sau đâm hai cái vào vùng vai và lưng phải của Nguyễn Văn Long làm Long té ngã xuống đường bất tỉnh. Thấy Long bị đâm, Phan Quang Hữu ném bỏ cây gậy ba khúc tại hiện trường và cùng Lê Phước Minh đưa Long đi cấp cứu tại Bệnh viện đa khoa Sa Đéc, nhưng Long đã tử vong trước đó.

Thấy Diệp Minh Đan bị thương, Trần Tấn Phúc điều khiển xe mô tô mang theo con dao vừa gây án chở Đan, đi được một đoạn thấy Đan ngồi không vững nên Phúc trở Đan về nhà của Phúc và gọi điện thoại cho Huỳnh Anh Thiện. Huỳnh Anh Thiện đi xe ô tô đến nhà Phúc đưa Đan đi Bệnh viện Sa Đéc, Phúc và Nguyễn Thanh Nhi cùng đi theo chung xe ô tô của Thiện, khi đi Thiện mang theo một con dao ngắn bằng kim loại, dài khoảng 10 cm.

Đối với Huỳnh Vĩnh Thái, sau khi bị Phan Quang Hữu đánh trúng tay phải, Thái thấy Phúc chở Đan đi bệnh viện, nên Thái về nhà lấy 01 con dao dài khoảng 40 cm rồi đến bệnh viện gặp nhóm của Phúc, Thiện, Đan và Nhi đang ở khu vực khoa cấp cứu.

Khi cả 02 nhóm gặp nhau tại Bệnh viện đa khoa Sa Đéc:

- Nhóm của Phúc gồm: Trần Tấn Phúc, Huỳnh Anh Thiện, Diệp Minh Đan và Huỳnh Vĩnh Thái.

- Nhóm của Long gồm: Lê Phước Minh, Nguyễn Minh Lộc, Phan Quang Hữu, Hồ Phúc Thịnh và Lê Thành Tài.

Ngoài ra, còn có một số người khác như: Nguyễn Thị Thúy An, Nguyễn Ngọc Tú và Nguyễn Ngọc Trị đến bệnh viện thăm anh Long, nhưng không tham gia gây rối, chỉ khuyên can.

Lúc này, khoảng 22 giờ 14 phút ngày 10/6/2021, tại khu vực Khoa cấp cứu Bệnh viện Sa Đéc, nhóm của Lê Thành Tài đến trước (đưa Long vào bệnh viện). Nhóm của Trần Tấn Phúc tới bệnh viện sau (gồm Phúc, Huỳnh Anh Thiện, Diệp Minh Đan, Nguyễn Thanh Nhi đi chung xe ô tô, còn Huỳnh Vĩnh Thái chạy xe mô tô) cùng vào khu vực Khoa cấp cứu. Khi đến Khoa cấp cứu, Thiện cầm 02 con dao; Phúc, Đan, Thái mỗi người cầm 01 con dao. Thiện xuống xe, lớn tiếng chửi thô tục, dọa chém Lê Thành Tài nhưng được các anh Nguyễn Ngọc Trị và Nguyễn Ngọc Tú khuyên can nên Thiện ném bỏ 02 con dao xuống đất. Huỳnh Vĩnh Thái và Diệp Minh Đan đều cầm dao nhưng không hăm dọa và không gây thương tích cho ai.

Lúc này, Trần Tấn Phúc cầm 01 con dao chạy đến chỗ Lê Phước Minh đang đứng ở cửa ra vào Phòng cấp cứu, Phúc cầm dao đâm Minh 02 cái, Minh đưa 02 tay đỡ nên bị thương 02 tay, Minh bỏ chạy vào bên trong Khoa cấp cứu, Huỳnh Anh Thiện ngăn cản và đẩy Phúc ra ngoài. Ngày 11/6/2021, Phúc đến Công an thành phố Sa Đéc đầu thú, khai nhận hành vi phạm tội.

Khám nghiệm hiện trường:

- Hiện trường thứ nhất: nơi bị hại Nguyễn Văn Long bị đâm là khu vực giao lộ giữa đường Tôn Đức Thắng và đường Trần Thị Nhượng thuộc khóm Tân Bình, phường An Hòa, thành phố Sa Đéc. Khu vực này có đông nhà dân sinh sống.

- Hiện trường thứ hai: nơi Lê Phước Minh bị đâm là Khoa cấp cứu Bệnh viện đa khoa Sa Đéc. Thời điểm xảy ra vụ án tại Khoa cấp cứu có nhiều bệnh nhân đang cấp cứu, người nhà bệnh nhân và y sĩ, bác sĩ trong ca trực.

Tại Kết luận giám định pháp y về tử thi số 643/KL-KTHS ngày 24/6/2021, Phòng Kỹ thuật hình sự Công an tỉnh Đồng Tháp kết luận: nguyên nhân chết của Nguyễn Văn Long là đa vết thương do vật sắc nhọn, trong đó vết thương xuyên thấu ngực làm thủng phổi gây mất máu cấp là nguyên nhân chính dẫn đến tử vong.

Tại Bản kết luận giám định pháp y về thương tích số 237/TgT và số 238/TgT ngày 30/6/2021, Trung tâm pháp y tỉnh Đồng Tháp kết luận: đối với Lê Phước Minh tổng tỷ lệ tổn thương cơ thể là 12%; Diệp Minh Đan tỷ lệ tổn thương cơ thể là 01%.

2. Quá trình tố tụng

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 37/2022/HS-ST ngày 08/9/2022, Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Tháp áp dụng điểm n khoản 1 Điều 123; điểm đ khoản 2 Điều 134; điểm b khoản 2 Điều 318; điểm b, s khoản 1, khoản 2 Điều 51; điểm g khoản 1 Điều 52 Bộ luật hình sự xử phạt Trần Tấn Phúc tù chung thân về tội "Giết người", 04 năm tù về tội "Cố ý gây thương tích" và 04 năm tù về tội "Gây rối trật tự công cộng". Tổng hợp hình phạt, buộc bị cáo phải chấp hành hình phạt chung của 03 tội là tù chung thân.

Ngoài ra, Tòa án cấp sơ thẩm còn quyết định về tội danh, hình phạt đối với 11 bị cáo khác về tội "Gây rối trật tự công cộng".

Tại Bản án hình sự phúc thẩm số 68/2023/HS-PT ngày 17/02/2023, Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh sửa Bản án hình sự sơ thẩm số 37/2022/HS-ST ngày 08/9/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Tháp đối với Trần Tấn Phúc. Tuyên bố bị cáo Trần Tấn Phúc không phạm tội "Gây rối trật tự công cộng". Căn cứ điểm n khoản 1 Điều 123; điểm đ khoản 2 Điều 134; điểm b, e, s khoản 1, khoản 2 Điều 51 Bộ luật hình sự xử phạt Trần Tấn Phúc 20 năm tù về tội "Giết người", 04 năm tù về tội "Cố ý gây thương tích". Tổng hợp hình phạt, buộc bị cáo Trần Tấn Phúc phải chấp hành hình phạt chung của 02 tội là 24 năm tù.

Tại Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 10/2023/KN-HS ngày 02/8/2023, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao kháng nghị Bản án hình sự phúc thẩm số 68/2023/HS-PT ngày 17/02/2023 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh. Đề nghị Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao xét xử giám đốc thẩm hủy Bản án hình sự phúc thẩm nêu trên đối với Trần Tấn Phúc để xét xử phúc thẩm lại.

Ngày 29/01/2024, Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao xét xử giám đốc thẩm và chấp nhận kháng nghị của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao.

3. Vấn đề cần rút kinh nghiệm

Căn cứ các tài liệu, chứng cứ đã thu thập được, Tòa án hai cấp kết án Trần Tấn Phúc về tội "Giết người" và "Cố ý gây thương tích" là có căn cứ, đúng pháp luật. Tuy nhiên, Tòa án cấp phúc thẩm có sai lầm nghiêm trọng trong áp dụng pháp luật, cụ thể là:

- Hành vi giết người của Trần Tấn Phúc thuộc trường hợp đặc biệt nghiêm trọng. Mặc dù, bị hại có lỗi trước là tìm gặp và đánh nhiều cái vào đầu và mặt của Phúc, nhưng khi bị hại lên xe ra về thì Phúc lại lấy dao đâm bị hại từ phía sau 02 nhát nên hành vi của Phúc có tính chất côn đồ. Hơn nữa, ngay sau khi thực hiện hành vi dùng dao đâm Long bị thương tích dẫn đến tử vong, Phúc lại dùng dao đâm gây thương tích cho Minh 12%; về nhân thân, Trần Tấn Phúc bị kết án về tội "Cố ý gây thương tích", mặc dù đã được xóa án tích nhưng thể hiện bản chất của Phúc là rất côn đồ, bất chấp, coi thường pháp luật. Tòa án cấp sơ thẩm xử phạt Trần Tấn Phúc tù chung thân về tội "Giết người" là phù hợp với tính chất, mức độ hành vi phạm tội của Phúc. Tòa án cấp phúc thẩm giảm hình phạt cho Trần Tấn Phúc xuống 20 năm tù là nhẹ, không nghiêm.

- Về hành vi gây rối trật tự công cộng của Trần Tấn Phúc:

Trần Tấn Phúc cùng các bị cáo khác tụ tập đông người, la lối, chửi bới, đánh nhau tại 02 địa điểm khác nhau: khu vực đông dân cư sinh sống và tại bệnh viện gây mất trật tự, an toàn xã hội tại địa phương và ảnh hưởng đến hoạt động khám chữa bệnh của bệnh viện, gây tâm lý hoang mang lo sợ cho những người có mặt tại nơi xảy ra vụ án. Tòa án cấp sơ thẩm kết án Trần Tấn Phúc về tội "Gây rối trật tự công cộng" là có căn cứ pháp luật.

Tuy nhiên, Tòa án cấp phúc thẩm lại nhận định: "Hành vi gây rối trật tự công cộng của bị cáo Phúc đã thu hút vào các tội danh trên (tội "Giết người" và

"Cố ý gây thương tích"). Tòa án cấp sơ thẩm lại xét xử thêm tội "Gây rối trật tự công cộng" là không đúng". Từ đó, Tòa án cấp phúc thẩm sửa Bản án hình sự sơ thẩm tuyên Trần Tấn Phúc không phạm tội "Gây rối trật tự công cộng" là không có căn cứ, vì Trần Tấn Phúc đã có hành vi xâm phạm các khách thể khác nhau. Hành vi dùng dao đâm bị hại Long dẫn đến tử vong và đâm bị hại Minh gây thương tích (tỷ lệ tổn thương cơ thể 12%) xâm phạm đến quyền sống, quyền bất khả xâm phạm về sức khỏe con người. Hành vi tụ tập đông người, la lối, chửi bới, đánh nhau tại khu vực đông dân cư sinh sống và tại bệnh viện xâm phạm đến trật tự chung, gây mất trật tự nơi công cộng, ảnh hưởng đến cuộc sống sinh hoạt của người dân. Trong vụ án này, các tội danh được cấu thành từ các hành vi độc lập xâm phạm các khách thể khác nhau nên đủ cơ sở để kết án về 03 tội "Giết người", "Cố ý gây thương tích" và "Gây rối trật tự công cộng".

Tòa án cấp phúc thẩm sửa Bản án hình sự sơ thẩm, tuyên bố Trần Tấn Phúc không phạm tội "Gây rối trật tự công cộng" và xử phạt Trần Tấn Phúc 20 năm tù về tội "Giết người" là sai lầm nghiêm trọng trong việc áp dụng pháp luật.

Khi Thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử hình sự tại phiên tòa sơ thẩm và phiên tòa phúc thẩm, Kiểm sát viên phát biểu quan điểm đề nghị kết án Trần Tấn Phúc về 03 tội danh "Giết người", "Cố ý gây thương tích" và "Gây rối trật tự công cộng" là đúng pháp luật. Báo cáo đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm của Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh và Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đồng Tháp là có cơ sở.

Viện kiểm sát nhân dân tối cao yêu cầu Viện kiểm sát nhân dân cấp cao, Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương nghiên cứu, quán triệt, rút kinh nghiệm./.

Nơi nhận:

- Đ/c Viện trưởng VKSNDTC (để báo cáo);
- Đ/c Nguyễn Quang Dũng, PVT VKSTC (để báo cáo);
- Đ/c Vụ trưởng V7 (để báo cáo);
- VKSND cấp cao tại Hà Nội, Đà Nẵng, TP.HCM;
- VKSND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Lưu: VT (1b), V7 (5b).

TL.VIỆN TRƯỞNG
KT. VỤ TRƯỞNG VỤ THỰC HÀNH QUYỀN
CÔNG TỐ VÀ KIỂM SÁT XÉT XỬ HÌNH SỰ
PHÓ VỤ TRƯỞNG

Nguyễn Đăng Thắng